

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОКЛИКАННЯ

*«Прекрасно жить в призвании
и черпать жизни полноту,
вершить великие желания...»*

Початком усієї європейської культури була давньогрецька культура, в основі якої лежить людяність, гуманізм. З античних часів ідеал гармонічно розвинутої особистості зв'язувався з освітою, системою прилучення до духовних цінностей. Дослідники

Metadata, citation and similarity

ory of Vadym Hetman Kyiv National Economic University

ченої меншості від народних мас. Домінуючим ідеалом слов'янської культури було не підвищення освіченості, а порятунком і спокута індивіда.

На превеликий жаль у нашому сучасному суспільстві втрачені традиції — ті глибокі, перевірені часом духовні орієнтири — принципи, знання яких допомагає людині (що особливо важливо для молоді) визначитися в житті, уникнути багатьох неприємностей і проблем, використовуючи досвід предків, не витратити марно дорожочинні сили й час.

Розуміння покликання у різних традиціях перекликаються. Спробуємо дати визначення і простежити поняття **покликання** з погляду традицій наших предків: християнської традиції, якій більш ніж 2000 років, і ведичної традиції, джерела якої проглядаються від древніх арієв і найдавнішої трипільської цивілізації з «стажем» близько 8000 років [9, 10].

Кожну людину відрізняють особливі уроджені якості, природні здібності, те, у чому вона може себе відкрити щонайкраще.

Покликання (рос. призвание) — це:

- «внутрішній потяг, здатність, схильність до певної справи, професії, поклик, нахил; призначення» [11];
- «природное расположение, наклонность, дарование, назначение, предопределение. Счастлив человек, могущий следовать своему призванию» [4];
- «склонность к тому или иному делу, профессии; жизненное дело, назначение» [8].

У ведичних текстах часто зустрічається слово «дхарма», що в перекладі із санскриту¹ означає «обов'язок, закон, правило, благо, вчення про сенс життя, як вказано священними писаннями». Обов'язок захищає людину. Обов'язок починається з того, що людина просто виконує те, що повинна. Обов'язок — це здатність підкоряти особисті бажання вищій меті ([3], глава 2, тексти 31—33, 45, 47—48).

Покликання має відповідати внутрішній природі людини. Це те, що потрібно робити людині, щоб жити в гармонії із суспільством, щоб не заподіювати нікому неспокою. Це первинна умова для досягнення щастя. Покликання розкриває особистість, це ідеальний варіант для довгострокового успіху. У покликанні не лякають труднощі, а надихають на творче подолання.

Крім того, ширше розкриваючи поняття «обов'язок», у ведичній традиції говориться про обов'язок розвитку розуму; про те, що варто поважати, а чого не робити; про обов'язок батьків, вчителів; про те, як правильно навчати; про обов'язки перед старшими; про обов'язки перед батьками, жінками та ін.

Пробудити свідомість, зрозуміти покликання допомагають ведичні технології трансцендентальної медитації (ТМ та програма ТМ-Сідхі — техніки, що розширюють потенціал мозку [1]).

У християнській традиції говориться про план Бога — мету життя для кожної людини, яка визначена ще до його народження ([2], Еф. 2:10, Рим. 11:29). Творець кожного веде певним чином, унікальним шляхом. Усе, що воля Божа — правильно і добре для людини ([2], Єр.29:11, 5М.28:2, Пр.3:1—6).

В той же час покликання — це переважне право вибору людини ([2], Фил.2:13, Іс.1:19): **5М.30:19** «...життя та смерть дав я перед вами, благословення та прокляття. І ти вибери...»

В основу свого життя варто закласти фундамент Мудрості Божої — «*Не будуйте на піску*» ([2] Мт.7:24—26).

Підсумовуючи вище сказане, **покликання** — такий шлях, така сфера, де людина може себе проявити щонайкраще. Тема покликання може викликати багато суперечок, але ще нікого не залишила байдужим. Варто задуматися.

Великий вплив на людину також має його оточення. Неабияке значення у визначенні та реалізації покликання людини відіграють вчителі та батьки, їхні компетентність, увага та підтримка.

¹ Мова, на якій записані Веди, пращур слов'янських мов. 70 відсотків основних коренів українських слів та санскриту співпадають [7], — «Бо в тім санскриті кожне слово, мов дитя, шукає материнські очі України ...» [5, 6].

Світу відомі цілі династії митців та науковців, музичні, театральні, наукові родинні традиції.

На думку автора людина інтуїтивно відчуває своє покликання, якщо довіряє собі, своїй внутрішній природі. Завжди приємно мати справу з людиною в покликанні, тому що така людина здатна принести максимальну користь собі й іншим. Це той, про кого говорять «на своєму місці». Коли хтось із захопленням займається улюбленою справою, заражає його настрої, хоча не варто переймати його діяльність — це може виявитись чужим. Покликання дає відчуття задоволення, щастя, повноти життя, сприяє прогресу, допомагає встановленню гармонічних, правильних відносин з іншими людьми.

Для реалізації покликання спочатку треба визначитись із напрямком, а далі — вперед у захоплюючу неповторну подорож призначення: треба отримати відповідні освіту, професію, працювати власні досвід і навички, і далі, далі розвиватись та вдосконалюватись.

Із спостережень автора молодь, студентство відчувають духовний голод, їх цікавлять знання про вічні цінності. У сучасній освіті, що втратила моральну основу, зовсім перестали говорити про дух. Замість вищих цінностей частіше оперують абстрактними поняттями та категоріями. Оживити, підсилити освіту здатне не просто знання, але знання одухотворене, перейняте змістом культурних і духовних традицій. Як доречно сказав львівський письменник Василь Стефак: «Бо сповниться душа успадкованою гідністю наших предків, родинною красою...».

Література

1. *Базилевич М. Д.* Технології свідомості та проблеми сучасної освіти. Збірник матеріалів 4-ої міжнародної науково-практичної конференції: На порозі нової доби: актуальні моделі освіти та здоров'я. КПІ, 27—29.05.2004 р.: 4—5.
2. Біблія. Українське біблійне товариство. — 1992.
3. Бхагават-Гита как она есть. — М: Можайськ — Терра, 2001.
4. *Даль В. И.* Толковый словарь живого великорусского языка, свыше 200 тыс. слов, т. 1—4, 1863 — 1866 г.
5. *Кобилух В. О.* Слово про мову. Санскрит — архів Оріани.
6. *Кобилух В. О.* Українські козацькі назви у санскриті. — Л.—К.: Дон., 2003.
7. *Лісовенко М., Литвяк В.* Так кажуть ВЕДИ. — Науковий світ. — № 11, листопад 2006. — С. 10—11.

8. *Ожегов С. И.* Словарь русского языка, около 57 тыс. слов: Изд. 19 испр. / Под ред. чл. корр. АН СССР Шведовой Н. Ю. — М.: Рус. яз., 1987.

9. *Шилов Ю. О.* Праслов'янська Аратта. — К.: Аратта, 2003.

10. *Шилов Ю. О.* Джерела витоків української етнокультури. — К.: Аратта, 2002

11. Тлумачний словник української мови: Упорядники Сліпушко О., Яременко В. // Вид. 2, випр. — К.: Аноніт, 2001.

І. А. Балягіна, М. А. Богорад, старш. викл.,
кафедра педагогіки та психології

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗМІСТУ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ ОСВІТІ

Домінування традиційних об'єктно-інформаційних технологій навчання значно ускладнюють реалізацію особистісно-орієнтованих підходів у вищій освіті, що закономірно призводить до однобічного розвитку особистості майбутніх спеціалістів, іноді — до соціально-адаптаційних відхилень.

Саме тому виключно актуальними є розробка і впровадження в практику вищої освіти інноваційних психологічно доцільних технологій навчання і виховання студентської молоді, технологій здійснення освітнього процесу як цілісної діалогічної взаємодії всіх його суб'єктів.

Особлива роль у вирішенні завдань щодо гуманізації освітнього середовища ВНЗ належить викладачам-кураторам академічних груп.

Освітнє середовище ВНЗ — це внутрішня структура освітньої реальності, порядок, який формує ієрархію інформаційних потоків, систему комунікативних просторів та педагогічних відносин. Усередині середовища освіти виділяють: інформаційне, комунікативне і організаційно-дисциплінарне середовище.

Комунікативний простір (простір спілкування) — система ділових та міжособистісних комунікацій типу: «викладач—студент», «викладач—викладач», «студент—адміністратор», «студент—студент», «викладач—адміністратор». Комунікативний простір містить у собі взаємовідносини між трьома основними